

Udskriftsdato: 21. december 2025

VEJ nr 9423 af 03/07/2020 (Historisk)

Vejledning om seniorpension efter lov om social pension

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, j.nr. 20/06578

Senere ændringer til forskriften

VEJ nr 9513 af 30/06/2021

Vejledning om seniorpension efter lov om social pension

Indhold

1. Indledning
 - 1.1. Ikrafttrædelse og overgangsregler
 - 1.2. Hovedelementer i reglerne om seniorpension
2. Betingelser for tilkendelse af seniorpension
 - 2.1. Ansøgning om seniorpension og behandling af ansøgning
 - 2.2. Langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet
 - 2.2.1. Mindst 25 års fuldtidsbeskæftigelse
 - 2.2.2. 20-25 års fuldtidsbeskæftigelse
 - 2.2.3. Deltidsbeskæftigelse
 - 2.2.4. Dokumentation for tilknytning til arbejdsmarkedet
 - 2.2.5. Selvstændige erhvervsdrivende
 - 2.3. Seneste job
3. Grundlaget for afgørelse i sager om seniorpension
 - 3.1. Beskrivelse af de arbejdsfunktioner, personen har udført i seneste job
 - 3.2. Dokumentation for personens ressourcer og udfordringer i det seneste job
 - 3.2.1. Anvendelse af foreliggende oplysninger
 - 3.2.1.1. Rehabiliteringsplanens forberedende del
 - 3.2.1.2. Personer visiteret til fleksjobordningen
 - 3.2.1.3. Sundhedsfaglig rådgivning og vurdering
 - 3.3. Vurdering af arbejdsevne i forhold til seneste job
 - 3.3.1. Helhedsvurdering
 - 3.3.2. Varigt nedsat arbejdsevne
 - 3.4. Personens ret til fremmøde
 4. Kommunens afgørelse om seniorpension
 - 4.1. Frist for afgørelse
5. Personer, der er tilkendt seniorpension
 - 5.1. Udbetaling
 - 5.2. Hvilende pension og arbejde
 - 5.3. Hvilende pension og fleksjob
6. Seniorpension til personer bosat i udlandet
 - 6.1. Udbetaling Danmark
 - 6.2. Ansøgning og sagsbehandling
 - 6.3. Tilvejebringelse af vurderingsgrundlag
 - 6.4. Vurdering, partshøring og afgørelse
 - 6.5. Hvilende seniorpension for personer bosiddende i udlandet
7. Indberetning af afgørelser i sager om seniorpension

1. Indledning

Denne vejledning omhandler reglerne om seniorpension i kapitel 3 a i lov om social pension og bekendtgørelse nr. 1618 af 27. december 2019 om seniorpension. Reglerne om seniorpension blev indført ved lov nr. 1559 af 27. december 2019 og trådte i kraft den 1. januar 2020.

Vejledningen beskriver desuden reglerne om tilkendelse af seniorpension til personer bosat i udlandet. Disse regler administreres af Udbetaling Danmark.

Seniorpension er en ny form for pension efter lov om social pension, der har som formål at give nedslidte personer, der har mange års beskæftigelse bag sig, bedre muligheder for at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet før folkepensionsalderen. Ordningen erstatter de hidtil gældende regler om seniorførtidspension.

Reglerne i lov om social pension, der gælder for førtidspension, finder i vidt omfang tilsvarende anvendelse for seniorpension. Det gælder:

- Kapitel 1 om almindelige betingelser m.v., der omhandler ret til pension, herunder betingelser om indfødsret, bopæl og optjening.
- § 23 om indtægtsregulering.
- Kapitel 4 a om beregning af førtidspension og seniorpension.
- Kapitel 5 om udbetaling, herunder indbetaling til arbejdsmarkedets tillægspension, supplerende arbejdsmarkedspension og obligatorisk pensionsordning m.v.
- Kapitel 6 om årlig fastsættelse, omregning, bortfald, tilbagebetaling m.v.
- Kapitel 7 om beløb og regulering.
- Kapitel 8 om klageadgang.

Der henvises til de gældende retskilder herom.

På tidspunktet for udarbejdelsen af vejledningen har Ankestyrelsen ikke offentliggjort principafgørelser eller udgivet principmeddelelser på området, men Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har modtaget og besvaret en række spørgsmål til lovgivningen, og svarene herpå er i et vist omfang indarbejdet.

I vejledningen er anvendt følgende forkortelser:

- Lov om social pension (loven)
- Bekendtgørelse om seniorpension (bekendtgørelsen)

1.1. krafttrædelse og overgangsregler

Lov nr. 1559 af 27. december 2019, der indførte seniorpensionsordningen, og bekendtgørelse nr. 1618 af 27. december 2019 om seniorpension trådte i kraft den 1. januar 2020.

Det fremgår af § 24, stk. 1 og 2, i lov nr. 1559 af 27. december 2019, at loven ikke finder anvendelse for personer, der har ansøgt om seniorførtidspension inden den 1. januar 2020. For disse personer finder de hidtil gældende regler ved tilkendelse af seniorførtidspension anvendelse. Personer, der har ansøgt om seniorførtidspension inden den 1. januar 2020, kan dog med virkning fra den 1. januar 2020 vælge at få ansøgningen færdigbehandlet efter reglerne om seniorpension. Personer, der tidligere har fået afslag på en ansøgning om seniorførtidspension, kan vælge at søge om seniorpension og derigennem få deres ansøgning behandlet efter reglerne om seniorpension.

1.2. Hovedelementer i reglerne om seniorpension

Fra 1. januar 2020 er der indført regler om seniorpension. Formålet med ordningen er at give nedslidte personer, der har mange års beskæftigelse bag sig, mulighed for at forlade arbejdsmarkedet fra 6 år før folkepensionsalderen, med et forsørgelsesgrundlag der svarer til førtidspension.

Hovedelementerne i reglerne om tilkendelse af seniorpension er:

- Seniorpension er en forsørgelsesydelse for personer med nedsat arbejdsevne og højst 6 år til folkepensionsalderen, der ønsker at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet.
- Seniorpension udbetales som udgangspunkt fra måneden efter tilkendelsen og frem til folkepensionsalderen.
- Det er en betingelse, at personen har en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet på 20-25 år.
- Det er en betingelse, at personens arbejdsevne er varigt nedsat, og at nedsættelsen er af et sådant omfang, at personen ikke kan arbejde mere end 15 timer om ugen i det seneste job.

- Ved arbejdsevne forstås evnen til at kunne opfylde de krav, der stilles på arbejdsmarkedet til at kunne udføre forskellige konkret specificerede arbejdsopgaver med henblik på at opnå indtægt til hel eller delvis selvforsørgelse.

2. Betingelser for tilkendelse af seniorpension

Kapitel 3 a i lov om social pension indeholder reglerne for tilkendelse af seniorpension, sagsbehandling og afgørelse om seniorpension.

Lovens § 26 a

§ 26 a. Seniorpension kan tilkendes personer, som har højst 6 år til folkepensionsalderen.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få tilkendt seniorpension efter stk. 1,

- 1) at personen har haft en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet med sammenlagt mindst 20-25 års beskæftigelse, og
- 2) at personens arbejdsevne er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job.

Stk. 3. Beskæftigelsesministeren fastsætter regler for vurderingen af opfyldelse af kravet om langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet og kravet om nedsat arbejdsevne i forhold til seneste job.

2.1. Ansøgning om seniorpension og behandling af ansøgning

Lovens § 26 b

§ 26 b. Ansøgning om seniorpension indgives til bopælskommunen. Ansøgning kan indgives, tidligst 6 måneder før betingelsen om højst 6 år til folkepensionsalderen er opfyldt.

Efter lovens § 26 a, stk. 1, kan seniorpension tilkendes personer, som har højst 6 år til folkepensionsalderen.

Efter lovens § 26 b indgives ansøgning om seniorpension til den kommune, hvor ansøgeren bor. Tidspunktet for kommunens modtagelse af ansøgningen skal fremgå af sagen og meddeles ansøgeren.

Der kan tidligst ansøges om seniorpension 6 måneder før, betingelsen om højst 6 år til folkepensionsalderen er opfyldt. Folkepensionsalderen er bestemt af lovens § 1 a, hvoraf det fremgår, at folkepensionsalderen er:

- 65 år for personer, der er født før den 1. januar 1954.
- 65 1/2 år for personer, der er født i perioden fra den 1. januar 1954 til den 30. juni 1954.
- 66 år for personer, der er født i perioden fra den 1. juli 1954 til den 31. december 1954.
- 66 1/2 år for personer, der er født i perioden fra den 1. januar 1955 til den 30. juni 1955.
- 67 år for personer, der er født i perioden fra den 1. juli 1955 til den 31. december 1962.
- 68 år for personer, der er født efter den 31. december 1962.

I 2015 blev folkepensionsalderen hævet til 68 år fra 2030. Hvert 5. år herefter beregnes det, om folkepensionsalderen for personer født efter den 31. december 1962 skal reguleres, hvorefter Folketinget tager stilling hertil. Folkepensionsalderen afhænger således af, hvornår man er født.

På borger.dk findes en beregner, der ved angivelse af fødselsdag, måned og år fortæller, hvad personens aktuelle folkepensionsalder er.

Når en person har ansøgt om seniorpension, skal kommunen vurdere, om ansøgeren opfylder kravet om alder på ansøgningstidspunktet, de generelle betingelser om ret til seniorpension (indfødsret, bopælstid mv.) samt kravet om langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet. Hvis kommunen vurderer, at ansøgeren opfylder de generelle betingelser om alder, ret til social pension samt kravet om langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet, fortsætter kommunen oplysningen af sagen i forhold til identifikation af seneste job og vurdering af arbejdsevnen.

Hvis personen ikke opfylder alle tre betingelser (generelle betingelser, alder, og langvarig tilknytning), træffer kommunen afgørelse om afslag på seniorpension uden at identificere seneste job eller vurdere arbejdsevnen.

En ansøgning om seniorpension har ikke opsættende virkning i forhold til eventuelle pligter og rettigheder, en ansøger har fx til deltagelse i et kontaktføreløb, ressourceforløb eller jobafklaringsforløb i den periode, hvor ansøgningen om seniorpension behandles.

En sygedagpengemodtager vil ikke miste retten til sygedagpenge alene som følge af, at personen søger om seniorpension. Dette gælder også, hvis den sygemeldte har fået forlænget sygedagpengeperioden efter § 27, stk. 1, i lov om sygedagpenge. Det bemærkes, at en ansøgning om seniorpension ikke i sig selv giver ret til forlængelse af sygedagpengeperioden.

Retten til at modtage sygedagpenge, efter at der er søgt om seniorpension, er betinget af, at personen fortsat opfylder sygedagpengelovens betingelser, herunder kravet om at være uarbejdsdygtig på grund af egen sygdom, jf. § 7, i lov om sygedagpenge, og at personen medvirker til kommunens sygeopfølgning m.v.

2.2. Langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet

Retten til seniorpension er betinget af, at ansøgeren forud for ansøgningen har haft beskæftigelse i en periode, der sammenlagt svarer til mindst 20 – 25 år, jf. § 26 a, stk. 2, nr. 1, i loven. Grundlaget for en afgørelse om seniorpension skal bl.a. bestå af dokumentation for langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet, jf. lovens § 26 c, nr. 1.

Bekendtgørelsen

§ 2. Retten til seniorpension er betinget af, at ansøgeren sammenlagt har haft arbejdsmarkedstilknytning svarende til mindst 25 års fuldtidsbeskæftigelse, jf. § 26 a, stk. 2, nr. 1. I de perioder, hvor der er indbetalt fuldt ATP-bidrag, jf. bekendtgørelse om Arbejdsmarkedets Tillægspension, anses personen for at opfylde kravet om fuldtidsbeskæftigelse.

Stk. 2. Hvis ansøgeren har haft en arbejdsmarkedstilknytning svarende til 20-25 års fuldtidsbeskæftigelse, jf. stk. 1, 2. pkt., kan betingelsen om langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet, jf. lovens § 26 a, stk. 2, nr. 1, anses for opfyldt efter kommunalbestyrelsens konkrete vurdering. I vurderingen indgår karakteren og omfanget af arbejdet i nuværende og tidligere arbejdsforhold. Der kan lægges vægt på antal arbejdstimer, der overstiger mindstekravet på 27 timer ugentligt for indbetaling af fuldt ATP-bidrag, jf. stk. 1, 2. pkt., sammenholdt med antal arbejdsår, og om ansøgerens helbredsforhold er påvirket efter mange års arbejdsmarkedstilknytning.

Stk. 3. Efter kommunalbestyrelsens konkrete vurdering kan perioder med deltidsbeskæftigelse omregnes forholdsmæssigt til perioder med fuldtidsbeskæftigelse.

2.2.1. Mindst 25 års fuldtidsbeskæftigelse

Det er en betingelse for ret til seniorpension, at personen har haft arbejdsmarkedstilknytning svarende til mindst 25 års fuldtidsbeskæftigelse, jf. § 2, stk. 1, i bekendtgørelsen.

Når en person har indbetalt fuldt ATP-bidrag i en eller flere beskæftigelsesperioder, jf. bekendtgørelse om Arbejdsmarkedets Tillægspension, i sammenlagt mindst 25 år, anses ansøgeren for at opfylde kravet om fuldtidsbeskæftigelse, jf. § 2, stk. 1, i bekendtgørelsen. Hvis personen har haft fuldtidsbeskæftigelse i mere end 20 år, men mindre end 25 år, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om ansøgeren kan anses for at opfylde beskæftigelseskravet, jf. § 2, stk. 2, i bekendtgørelsen, og nedenfor. Efter bekendtgørelse om Arbejdsmarkedets Tillægspension indbetales der fuldt ATP-bidrag i 2020 ved en arbejdstid på mindst 27 timer pr. uge. Beskæftigelse i fleksjob anses som fuldtidsbeskæftigelse, uanset hvor mange timer personen har arbejdet i fleksjobbet.

Fuldtidsindbetalinger af ATP-bidrag for beskæftigelse anses for fuld tid, uanset at beskæftigelseskravet for fulde ATP-bidrag har været varierende over tid. Uanset timetallet kan hver måned højst medregnes som én måned, og der kan dermed højst medregnes ét år pr. kalenderår ved opgørelsen af tilknytningen til arbejdsmarkedet.

2.2.2. 20-25 års fuldtidsbeskæftigelse

Har ansøgeren haft mindre end 25 års fuldtidsbeskæftigelse, men mere end 20 års fuldtidsbeskæftigelse, kan kravet om langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet anses for opfyldt, hvis kommunen ud fra et konkret skøn vurderer, at pågældende er i målgruppen for seniorpension, jf. § 2, stk. 2, i bekendtgørelsen.

Kommunen kan ved vurderingen fx lægge vægt på:

- det faktiske eller skønnede antal ugentlige arbejdstimer i perioden, fx om ansøgeren har arbejdet mange timer over mindstekravet til indbetaling af fuldt ATP-bidrag i hele eller store dele af beskæftigelsesperioden,
- arbejdets karakter, dvs. om arbejdet må anses for at være fysisk eller psykisk belastende og nedslidende, og
- om ansøgerens helbred er påvirket efter mange år på arbejdsmarkedet.

Det skal fremgå af sagen, hvilke forhold der er lagt vægt på, når kommunen ud fra et konkret skøn vurderer, at kravet om langvarig tilknytning kan anses for opfyldt, når ansøgers tilknytning til arbejdsmarkedet er på 20-25 år.

2.2.3. Deltidsbeskæftigelse

Perioder med deltidsbeskæftigelse - herunder sæsonarbejde - kan efter kommunens konkrete vurdering tælles med ved opgørelsen af omfanget af fuldtidsbeskæftigelse, hvis længden af perioden med arbejdsmarkedstilknytning er forholdsmæssigt øget, jf. § 2, stk. 3, i bekendtgørelsen. Ved indbetaling af ATP bidrag for deltidsbeskæftigelse, skelnes der siden 2008 mellem en arbejdstid på under 27 timer, men mindst 18 timer om ugen, eller under 18 timer om ugen, men mindst 9 timer om ugen. Ved en arbejdstid på under 9 timer om ugen indbetales der ikke ATP bidrag. Timegrænserne har ændret sig en smule i perioden op til 2008.

Deltidsbeskæftigelse omregnes forholdsmæssigt til perioder med fuldtidsbeskæftigelse, dvs. i forhold til en ugentlig arbejdstid på mindst 27 timer, som anses for fuldtidsbeskæftigelse i relation til reglerne om seniorpension.

I den konkrete vurdering kan kommunen fx lægge vægt på det faktiske eller skønnede antal ugentlige arbejdstimer i forhold til fuldtidsbeskæftigelse, som i relation til seniorpension svarer til 27 timer om ugen.

Ved fravær af dokumentation for det ugentlige timetal kan kommunen tage udgangspunkt i, at et år på deltid svarer til et halvt års fuldtidsbeskæftigelse.

2.2.4. Dokumentation for tilknytning til arbejdsmarkedet

Bekendtgørelsen

§ 5. Omfanget af den hidtidige tilknytning til arbejdsmarkedet, jf. § 2, skal dokumenteres eller sandsynliggøres. Det kan ske med udgangspunkt i oplysninger fra ATP om indbetalte ATP-bidrag, oplysninger fra SKAT om hidtidig arbejdsindkomst, oplysninger fra nuværende og tidligere arbejdsgivere, herunder oplysninger fra udenlandske arbejdsgivere og myndigheder, ansøgerens egne oplysninger m.v.

§ 6. Selvstændige erhvervsdrivende kan sandsynliggøre eller dokumentere omfanget af beskæftigelsen i selvstændig virksomhed ud fra oplysninger om arten og omfanget af virksomheden, ansøgerens personlige arbejdsopgaver og arbejdstid, ansat arbejdskraft, virksomhedens omsætning, indtjening samt ansøgerens årlige selvstændige erhvervsindtægt opgjort på grundlag af årsopgørelser fra SKAT, eller på anden måde.

Omfanget af den hidtidige tilknytning til arbejdsmarkedet skal dokumenteres eller sandsynliggøres og må ikke bygge alene på formodninger og personens egne udsagn. Det kan ske med udgangspunkt i oplysninger fra ATP om indbetalte ATP-bidrag for beskæftigelse, oplysninger fra Skattemyndighederne om hidtidig arbejdsindkomst, ansættelseskontrakter, lønsedler eller lignende oplysninger fra nuværende og tidligere arbejdsgivere, herunder oplysninger fra udenlandske arbejdsgivere og myndigheder, ansøgerens egne oplysninger m.v., jf. § 5, i bekendtgørelsen. Det er både arbejde i Danmark og arbejde i udlandet, der kan medregnes ved opgørelsen af tilknytningen til arbejdsmarkedet, hvis det er sandsynliggjort eller dokumenteret.

For lønmodtagere er muligheden for hurtig og enkel dokumentation først og fremmest oplysninger fra ATP om indbetalte ATP-bidrag for beskæftigelse. Kommunen kan bede ansøgeren om at hente og sende oplysningerne. Ansøgeren kan hente sine ATP-oplysninger via borger.dk. De ATP-bidrag, der kan indgå som dokumentation for tilknytningen til arbejdsmarkedet, er alene ATP-bidrag indbetalt som følge af beskæftigelse. Bidrag indbetalt på baggrund af offentlige forsørgelsesydelse, fx sygedagpenge, kontanthjælp, ledighedsydelse og arbejdsløshedsdagpenge indgår ikke i opgørelsen af tilknytningen til arbejdsmarkedet.

2.2.5. Selvstændige erhvervsdrivende

Selvstændige erhvervsdrivende kan sandsynliggøre eller dokumentere omfanget af beskæftigelsen i den selvstændige virksomhed ud fra oplysninger om arten og omfanget af virksomheden, ansøgerens personlige arbejdsopgaver og arbejdstid, ansat arbejdskraft, virksomhedens omsætning og indtjening samt ansøgerens årlige, selvstændige erhvervsindtægt opgjort på grundlag af årsopgørelser fra Skattemyndighederne, eller på anden måde, jf. § 6, i bekendtgørelsen.

Hvis en selvstændigt erhvervsdrivende ikke har modtaget offentlige forsørgelsesydelse, kan dette være med til at sandsynliggøre, at ansøgeren har drevet selvstændig erhvervsvirksomhed som hovedbeskæftigelse i perioden.

2.3. Seneste job

Det er en betingelse for tilkendelse af seniorpension, at personens arbejdsevne er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job, jf. § 26 a, stk. 2, nr. 2, i loven.

Kommunen kan tage udgangspunkt i personens egne oplysninger og CV, når kommunen vurderer, hvilket job, der er det seneste og dermed det job, som personens arbejdsevne skal vurderes i forhold til. Kommunen kan holde oplysningerne op mod oplysningerne i ATP og indkomstregistret.

Det seneste job er i relation til seniorpension defineret som det job af ca. 12 måneders varighed eller længere, som personen senest har varetaget. Ordet ”job” omfatter lønmodtagerbeskæftigelse (herunder seniorjob), beskæftigelse som selvstændig erhvervsdrivende, ansættelse i fleksjob m.v. Seneste job kan i denne sammenhæng ikke være et job med løntilskud.

Seneste job er som udgangspunkt seneste fuldtidsbeskæftigelse. Hvis personen ikke har været fuldtidsbeskæftiget, er det seneste deltidsbeskæftigelse, der betragtes som seneste job. Når personen har været beskæftiget i to eller flere job samtidig, der sammenlagt svarer til fuldtidsbeskæftigelse, er det det job, som ansøgeren primært har været beskæftiget med, der skal anses som seneste job.

Personens arbejdsevne skal således vurderes efter det job, som personen senest har været i stand til at varetage i en længere periode.

For personer, hvor det seneste job af ca. 12 måneders varighed er mere end fem år tilbage i tiden, eller som aldrig har haft et job i ca. 12 sammenhængende måneder, fx sæsonarbejdere eller vikarer, kan kortere perioder med samme type job lægges sammen og udgøre seneste job i relation til vurderingen af ret til seniorpension. På den måde kan to forskellige ansættelser som fx pædagogmedhjælper af hver 7 måneders varighed bevirke, at arbejdsevnen vurderes i forhold til jobbet som pædagogmedhjælper, uanset at der er tale om to ansættelser, og at der eventuelt kan ligge en ansættelse af kortere varighed i en anden type job imellem.

Hvis det seneste job af ca. 12 måneders varighed ligger mere end fem år tilbage i tiden, og der ikke inden for de seneste fem år er kortere perioder med samme type job, der sammenlagt giver ca. 12 måneder, skal seneste job findes ved at se længere tilbage i tiden.

3. Grundlaget for afgørelse i sager om seniorpension

Lovens § 26 c

§ 26 c. Grundlaget for en afgørelse om tilkendelse af seniorpension skal bestå af følgende:

- 1) Dokumentation for personens langvarige tilknytning til arbejdsmarkedet.
- 2) Beskrivelse af de arbejdsfunktioner personen har udført i det seneste job.
- 3) Dokumentation for personens ressourcer og udfordringer i det seneste job.
- 4) Den faglige forklaring på, hvorfor personens arbejdsevne anses for varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til det seneste job.

Stk. 2. Kommunen kan ved behandlingen af sager om seniorpension kun benytte sundhedsfaglig rådgivning og vurdering fra den kliniske funktion og den praktiserende læge, jf. §§ 13 og 15 i lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.

Stk. 3. Inden der træffes afgørelse om seniorpension, skal den person, som afgørelsen vedrører, have tilbud om i et møde at udtale sig over for den eller de personer, der skal træffe afgørelsen.

Stk. 4. Beskæftigelsesministeren fastsætter efter forhandling med ministeren for sundhed og ældre nærmere regler om samarbejdet mellem kommuner og regioner om sundhedsfaglig rådgivning og vurdering i sager om seniorpension.

3.1. Beskrivelse af de arbejdsfunktioner, personen har udført i seneste job

Personens arbejdsevnen skal vurderes i forhold til seneste job uanset branche.

Det er derfor en forudsætning for vurdering af arbejdsevnen i forhold til retten til seniorpension, at der foreligger en beskrivelse af, hvilke arbejdsfunktioner ansøgeren udfører eller udførte i seneste job, samt hvilke forudsætninger der er for at kunne varetage arbejdsfunktionerne. Det skal således fremgå

af sagen, om der fx er særlige krav til fysiske, psykiske eller sociale kompetencer og ressourcer for at kunne varetage jobbet. I beskrivelsen kan kommunen tage udgangspunkt i personens egen beskrivelse af arbejdsopgaver og arbejdsfunktioner. Kommunen kan udarbejde beskrivelsen på baggrund af en samtale med personen, og eventuelt supplere med oplysninger fra arbejdsgiver.

Hvis det forud for ansøgningen eller i forbindelse med behandling af en ansøgning om seniorpension er dokumenteret, at personens arbejdsevne varigt er nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til hele arbejdsmarkedet, kan beskrivelsen af seneste job ske i begrænset omfang. Det kan fx være ansøgere, der er i fleksjobordningen, ressourceforløb eller jobafklaringsforløb, hvor dokumentationsgrundlaget i rehabiliteringsplanen kan være tilstrækkeligt til at vurdere, at arbejdsevnen er varigt nedsat i forhold til hele arbejdsmarkedet, hvilket medfører, at beskrivelsen af seneste job kan ske i begrænset omfang.

3.2. Dokumentation for personens ressourcer og udfordringer i det seneste job

I grundlaget for en afgørelse om seniorpension skal der være dokumentation for personens ressourcer og udfordringer i seneste job, jf. § 26 c, stk. 1, nr. 3, i loven. Vurderingen af personens arbejdsevne skal primært ske på baggrund af helbredsmæssige oplysninger. Andre oplysninger af betydning for persons arbejdsevne, fx sociale forhold, kan dog også indgå i vurderingen af arbejdsevnen. Der skal ikke iværksættes aktiviteter med henblik på at afklare eller udvikle arbejdsevnen. Det svarer til de tidligere regler om seniorførtidspension.

3.2.1. Anvendelse af foreliggende oplysninger

Kommunen kan og bør anvende foreliggende oplysninger, der kan være med til at belyse personens muligheder og begrænsninger i forhold til at varetage seneste job.

3.2.1.1. Rehabiliteringsplanens forberedende del

Rehabiliteringsplanens forberedende del skal ikke udarbejdes, og der skal ikke indhentes LÆ 265 fra den praktiserende læge. Har kommunen tidligere udarbejdet rehabiliteringsplanens forberedende del, vil oplysningerne herfra kunne indgå i seniorpensionssagen. Sager om seniorpension skal dog ikke forelægges rehabiliteringsteamet.

Den forberedende del indeholder helbredsoplysninger (typisk lægeattest LÆ 265 som bilag), oplysninger om personens aktuelle arbejdsmarkedsstatus (herunder seneste job) og forventet fremtidsperspektiv i forhold til tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Oplysninger fra rehabiliteringsteamets indstilling om, hvilken indsats der bedst muligt kan bidrage til at hjælpe person tilbage på arbejdsmarkedet, kan også medvirke til vurderingen af personens aktuelle arbejdsevne – uanset at der i relation til seniorpension ikke skal iværksættes initiativer med henblik på udvikling af arbejdsevnen ved beskæftigelsesrettede indsatser. Derudover kan der være oplysninger om personens muligheder for at arbejde på baggrund af eksempelvis et fleksjob eller indsatsen i et ressourceforløb, herunder fx beskrivelse af, hvordan personen har klaret sig i en virksomhedspraktik.

Der kan også være en beskrivelse af funktionsevnen i eget hjem, støtteforanstaltninger i form af hjælpemidler eller hjælp til praktiske gøremål i hjemmet, som kan være relevante at lade indgå i dokumentationen af personens helbredsmæssige begrænsninger og arbejdsevne.

3.2.1.2. Personer visiteret til fleksjobordninger

Det er en betingelse for at blive visiteret til fleksjob, at personen har en væsentlig og varig nedsat arbejdsevne i forhold til arbejdsmarkedet i bred forstand. Personer, der er visiteret til fleksjobordningen, må derfor anses for også at have en væsentlig og varig nedsat arbejdsevne i forhold til seneste job. En

visitation til fleksjobordningen er dog ikke i sig selv dokumentation for, at personens arbejdsevne er nedsat til højst 15 timer om ugen.

Kommunen skal altid foretage en konkret, individuel vurdering af, om en person ansat i fleksjob opfylder kravene for at modtage seniorpension, herunder om arbejdsevnen er nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job.

Det taler for, at personens arbejdsevne er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen, hvis personens effektive arbejdstid i et fleksjob er på 15 timer eller mindre om ugen. Det skal ses i lyset af, at jobcenteret skal sikre, at personen udnytter sin arbejdsevne bedst muligt i fleksjobbet. Kommunen skal dog være opmærksom på, at personen ikke i alle tilfælde udnytter sin arbejdsevne fuldt ud i fleksjobbet.

Når kommunen vurderer den aktuelle arbejdsevne hos en person, der modtager ledighedsydelse, vil kommunen bl.a. kunne lægge vægt på indholdet i den forberedende del af personens rehabiliteringsplan samt eventuel tidligere ansættelse i fleksjob.

3.2.1.3. Sundhedsfaglig rådgivning og vurdering

Det følger af lovens § 26 c, stk. 2, at i sager om seniorpension, kan kommunen alene rekvirere sundhedsfaglig vurdering i form af lægeattester fra den praktiserende læge og speciallægeattester fra klinisk funktion, jf. § 15, stk. 1, i lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. Det betyder, at helbredsoplysninger, der ikke kan rekvireres fra den praktiserende læge, skal rekvireres fra klinisk funktion. I sager om seniorpension kan kommunerne kun benytte sundhedsfaglig rådgivning fra sundhedskoordinator fra regionens kliniske funktion.

I sager om seniorpension leverer klinisk funktion sundhedsfaglig rådgivning til de enkelte kommuner, når kommunen anmoder herom. Kommunerne kan eksempelvis anmode om følgende:

- Vurdering af de foreliggende helbreds-mæssige oplysninger, herunder om det foreliggende materiale er tilstrækkeligt til at vurdere personens arbejdsevne i forhold til seneste job.
- Vurdering af om og i givet fald hvilke yderligere helbreds-mæssige oplysninger der er behov for at indhente.

Speciallægeattester i de ovennævnte sager må kun rekvireres fra regionens kliniske funktion.

Hvis kommunen anmoder om det, skal sundhedskoordinatoren med regional forankring i klinisk funktion bistå kommunen med sundhedsfaglig rådgivning i de konkrete sager, herunder vurdering af, om der er behov for yderligere helbreds-mæssig dokumentation. Sundhedskoordinator skal bidrage til, at helbredsforholdene er tilstrækkeligt belyst og bidrage med sundhedsfaglig rådgivning om personens muligheder for arbejde. Sundhedskoordinatorens vurdering indgår som en del af grundlaget, når der træffes afgørelse i den enkelte sag. Det er den enkelte kommune, der inddrager sundhedskoordinator efter behov i den konkrete sag.

Reglerne om sundhedskoordinator og klinisk funktion fremgår af lov om organisering af og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. og bekendtgørelse om kommuner og regioners samarbejde om sundhedsfaglig rådgivning og vurdering i sager om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

3.3. Vurdering af arbejdsevne i forhold til seneste job

Det er en betingelse for tilkendelse af seniorpension, at arbejdsevnen er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job, jf. § 26 a, stk. 2, nr. 2, i loven.

Ved arbejdsevne forstås evnen til at kunne opfylde de krav, der stilles på arbejdsmarkedet til at kunne udføre forskellige konkret specificerede arbejdsopgaver med henblik på at opnå indtægt til hel eller delvis selvforsørgelse. Det afgørende i relation til seniorpension er, hvad en person kan i forhold til sit seneste job.

Det er en forudsætning for at kunne tage stilling til spørgsmålet om personens arbejdsevne, at personens ressourcer beskrives og vurderes i forhold til de krav, der stilles for at kunne varetage seneste job.

Arbejdsevne er således i forhold til seniorpension defineret direkte i forhold til det seneste job og de krav, der stilles som forudsætning for at kunne varetage dette job. Der skal i modsætning til ved tilkendelse af førtidspension ikke tages stilling til, om personen er eller kan blive i stand til at forsørge sig selv ved indtægtsgivende arbejde, der skal alene tages stilling til, hvorvidt arbejdsevnen er varigt nedsat i forhold til seneste job.

Når kommunen vurderer arbejdsevnen, skal restitueringsmulighederne overvejes. Fx kan en person med et fysisk eller psykisk handicap ved udførelse af et arbejde blive så fysisk eller psykisk afkræftet, at vedkommende varigt ikke vil være i stand til at restituere sig. Dette skal indgå i vurderingen af, om den pågældende har en reel arbejdsevne, som kan benyttes i forhold til seneste job.

I sager om seniorpension, skal kommunen alene tages stilling til, om arbejdsevnen er væsentligt og varigt nedsat i forhold til det job, som ansøgeren senest har været i stand til at varetage i en periode på ca. 12 måneder eller længere, uden at der iværksættes tiltag, der har til formål at udvikle arbejdsevnen. Det skal således ikke vurderes, om ansøgeren ville være i stand til at udvikle sin arbejdsevne eller kunne blive i stand til at anvende sin restarbejdsevne efter fx deltagelse i virksomhedspraktik, revalidering eller deltagelse i ressourceforløb. Betingelserne for tilkendelse af seniorpension er, at der skal være tale om en varigt nedsat arbejdsevne, som betyder, at pågældende ikke er i stand til at arbejde mere end 15 timer om ugen i seneste job.

3.3.1. Helhedsvurdering

Kommunen skal ved vurderingen af arbejdsevnen foretage en helhedsvurdering af personens ressourcer og muligheder. Det betyder, at arbejdsevnen vurderes på grundlag af en samlet beskrivelse og vurdering af personens faglige og personlige ressourcer og barrierer i forhold til seneste job. I sager om seniorpension skal lægefaglige oplysninger om de helbredsmæssige forhold, herunder lægeattester fx fra egen læge eller speciallæge fra klinisk funktion tillægges væsentlig betydning. Hvis kommunen allerede på ansøgningstidspunktet er i besiddelse af oplysninger, der i tilstrækkeligt omfang beskriver ansøgerens aktuelle helbredsmæssige forhold, skal der ikke indhentes yderligere oplysninger.

3.3.2. Varigt nedsat arbejdsevne

Ved vurderingen af, om arbejdsevnen er varigt nedsat, for så vidt angår behandlingsmæssige foranstaltninger, skal det undersøges, om der er konkrete behandlingsmuligheder, der realistisk og uden fare for liv og førlighed, kan gennemføres med henblik på at opnå en bedring i personens tilstand. Vurderingen og oplysninger om konkrete behandlingsmuligheder skal fremgå af dokumentationen.

Det er helt centralt, at arbejdsevnen skal være varigt nedsat, da seniorpension er en varig forsørgelsesydelse i modsætning til fx ressourceforløbsydelse, sygedagpenge og kontanthjælp.

Hvis der fortsat er behandlingsmuligheder, som vil kunne forbedre personens arbejdsevne i forhold til seneste job, vil det i nogle tilfælde betyde, at arbejdsevnen ikke umiddelbart vil kunne anses for varigt nedsat i tilstrækkeligt omfang, før behandlingen er afsluttet.

3.4. Personens ret til fremmøde

Inden kommunen træffer afgørelse om seniorpension, skal personen have tilbud om at møde frem og udtale sig over for den eller de personer i kommunen, som er tillagt kompetencen til at træffe afgørelse i sagen, jf. lovens § 26 c, stk. 3.

Det er frivilligt, om personen vil benytte tilbuddet om fremmøde. Vælger personen ikke at tage imod tilbuddet om at møde, kan personen redegøre for sine synspunkter ved anvendelse af andre kommunikationsformer, og disse synspunkter skal indgå i sagsbehandlingen. Personen afholder selv egne udgifter i forbindelse med fx til transport og parkeringsafgifter.

4. Kommunens afgørelse om seniorpension

Lovens § 26 d

§ 26 d. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om seniorpension.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om seniorpension senest 6 måneder efter tidspunktet for kommunens modtagelse af ansøgning om seniorpension. Tidspunktet for modtagelse af ansøgningen skal fremgå af sagen og meddeles den pågældende. Hvis fristen i særlige tilfælde ikke kan overholdes, skal den pågældende have en redegørelse for, hvad der er årsag til den forlængede sagsbehandlingstid og besked om, hvornår sagen forventes afgjort.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal føre journal over sager, hvori der træffes afgørelse om afslag på seniorpension, når ansøgeren ikke opfylder betingelsen i § 26 a, stk. 2, nr. 2.

Kommunen træffer afgørelse om tilkendelse af seniorpension. Kommunen har ansvaret for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst. Afgørelsen træffes ud fra en samlet vurdering af alle relevante oplysninger i sagen.

4.1. Frist for afgørelse

I sager om seniorpension er fristen for at træffe en afgørelse 6 måneder fra den dag, hvor kommunen modtager ansøgningen, jf. lovens § 26 d, stk. 2.

Kommunen skal oplyse personen om tidspunktet for, hvornår den har modtaget ansøgningen. Hvis fristen på de seks måneder i særlige tilfælde ikke kan overholdes, skal kommunen oplyse personen om, hvad der er årsag til den forlængede sagsbehandlingstid, og om, hvornår sagen forventes afgjort, jf. § 26 d, stk. 2, 3. pkt., i loven.

Kommunen skal føre journal over sager, hvori der træffes afgørelse om afslag på seniorpension, når ansøgeren ikke opfylder betingelsen om, at personens arbejdsevne er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job, jf. § 26 d, stk. 3, i loven.

Personer, der har fået afslag på seniorpension hos kommunerne, og hvor afgørelsen er baseret på den skønsmæssige vurdering af arbejdsevnen i seneste job, jf. lovens § 26, stk. 2, nr. 2, vil efter Aftale om ret til seniorpension for nedslidte have mulighed for at få ekstraordinært genvurderet skønnet, når kompetencen til at træffe afgørelse om seniorpension overgår til Seniorpensionsenheden. Journalen, som kommunalbestyrelsen skal føre, har til formål at sikre, at kommunerne nemt og hurtigt kan identificere de relevante sager, således at personer kan kontaktes, og de relevante sager kan overdrages til Seniorpensionsenheden.

5. Personer, der er tilkendt seniorpension

5.1. Udbetaling

Seniorpension svarer ydelsesmæssigt til førtidspension.

Udbetaling Danmark udbetaler seniorpension. Seniorpension udbetales månedsvis bagud, med virkning fra den 1. i måneden efter at der er truffet afgørelse om seniorpension. Seniorpension kan tidligst udbetales fra den 1. i måneden efter, at betingelserne for tilkendelse af seniorpension er opfyldt.

Kan kommunen ikke overholde fristen i lovens § 26 d, stk. 2, skal en tilkendt seniorpension udbetales med virkning fra den 1. i måneden efter, at der gået 6 måneder fra kommunen har modtaget ansøgningen om seniorpension. Hvis fristen ikke kan overholdes, skal ansøgeren have skriftlig besked om, hvornår ansøgeren kan forvente en afgørelse, jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 3, stk. 2.

5.2. Hvilken pension og arbejde

Lovens § 26 e:

§ 26 e. Seniorpension kan ikke frakendes uden pensionistens samtykke.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at retten til seniorpension efter § 26 a skal være hvilende, hvis pensionisten anmoder herom, eller hvis pensionisten i en længere periode har arbejdsindkomst, som er udtryk for, at pensionisten ikke har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Stk. 3. Beskæftigelsesministeren fastsætter regler for vurderingen af, hvornår seniorpension skal gøres hvilende.

Seniorpension kan ikke frakendes uden pensionistens samtykke, men den kan gøres hvilende, jf. lovens § 26 e, stk. 1 og 2. Reglerne for, hvornår pensionen skal gøres hvilende, er fastsat i bekendtgørelse om seniorpension.

Bekendtgørelsens § 4:

§ 4. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om, at retten til seniorpension tilkendt efter § 26 a i lov om social pension, gøres hvilende, hvis pensionisten anmoder herom, hvis pensionisten overgår til fleksjob, eller hvis pensionisten i en længere periode har arbejdsindkomst, som er udtryk for, at pensionisten ikke har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Stk. 2. Udbetaling Danmark orienterer kommunen og pensionisten, når Udbetaling Danmark tre måneder i træk registrerer indkomst ved arbejde, der overstiger, hvad der svarer til 212.360 kr. årligt, og pensionisten i perioden har arbejdet i gennemsnit mindst 15 timer om ugen. Udbetaling Danmark skal samtidig orientere pensionisten om reglerne for hvilende pension.

Stk. 3. Kommunen skal på baggrund af henvendelsen fra Udbetaling Danmark, jf. stk. 2, 1. pkt., vurdere og træffe afgørelse om pensionen skal gøres hvilende. Kommunen kan til brug for afgørelsen indhente supplerende oplysninger om arbejdets varighed og karakter.

Stk. 4. Afgørelser efter stk. 1 har virkning, indtil pensionsudbetalingen genoptages, jf. stk. 6, eller indtil personen når folkepensionsalderen.

Stk. 5. Pensionen udbetales indtil udgangen af den måned, hvori kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om at gøre retten til pensionen hvilende.

Stk. 6. Pensionsudbetalingen genoptages efter anmodning fra borgeren, jf. dog stk. 1, og tidligst med virkning fra den 1. i måneden efter anmodningen.

At pensionen gøres hvilende vil sige, at pensionsudbetalingen stopper i perioder, hvor personen arbejder, og at pensionen kan udbetales igen, hvis det viser sig, at personen alligevel ikke kan arbejde, eller hvis arbejdet ophører af andre årsager. Der skal således ikke søges om og tilkendes seniorpension på ny. Udbetalingen af seniorpension, kan således genoptages efter at have været gjort hvilende, når perso-

nen anmoder kommunen om det, og der ikke længere er grundlag for at gøre pensionen hvilende. Det kan fx være tilfældet, hvis personen opsiges sin stilling, bliver fyret eller arbejder i mindre omfang end det forventede.

Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om, at retten til seniorpension gøres hvilende, hvis pensionisten anmoder herom, hvis pensionisten overgår til fleksjob, eller hvis pensionisten i en længere periode har arbejdsindkomst, som er udtryk for, at pensionisten ikke har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1.

Dette gælder, uanset om arbejdet udføres i seneste job eller i et andet job.

Tilkendes seniorpension til en person, som er i et ansættelsesforhold, men som samtidig opfylder betingelserne for seniorpension, skal kommunen samtidig vurdere, om seniorpensionen skal gøres hvilende, jf. lovens § 26 e, stk. 2. Det kan fx være tilfældet, når en person arbejder i et fleksjob, eller når en person arbejder i væsentligt omfang i en anden branche end seneste job, og således ikke kan anses for at have trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Udbetaling Danmark orienterer kommunen og pensionisten, når Udbetaling Danmark tre måneder i træk registrerer indkomst ved arbejde, der overstiger, hvad der svarer til 212.360 kr. årligt, og pensionisten i perioden har arbejdet i gennemsnit mindst 15 timer om ugen. Udbetaling Danmark skal samtidig orientere pensionisten om reglerne for hvilende pension, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Kommunen skal på baggrund af henvendelsen fra Udbetaling Danmark, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt., i bekendtgørelsen, vurdere og træffe afgørelse om, hvorvidt pensionen skal gøres hvilende. Kommunen kan til brug for afgørelsen indhente supplerende oplysninger om arbejdets varighed og karakter, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 3.

Eksempel: Hvis pensionisten oplyser, at arbejdet er af midlertidig karakter, og at arbejdsindkomsten i en kortere periode ikke forventes at overstige, hvad der, omregnet til helårsbeskæftigelse, svarer til 212.360 kr. årligt, skal pensionen ikke gøres hvilende. Hvis seniorpensionisten fortsætter med at arbejde i større omfang, skal kommunen varsle seniorpensionisten om, at, såfremt arbejdet fortsætter ud over det oplyste, vil pensionen blive gjort hvilende. Kommunen bør således kontrollere, at arbejdet alene får det omfang, som personen har oplyst. Hvis pensionisten oplyser, at der forventes at være tale om en længere periode med arbejdsindkomst og -omfang, skal pensionen gøres hvilende.

Når kommunen vurderer, at pensionen skal gøres hvilende, skal kommunen træffe afgørelse om hvilende pension og orientere personen og Udbetaling Danmark. Pensionen kan ikke gøres hvilende med tilbagevirkende kraft. Når der skal tages stilling til, om en seniorpension skal gøres hvilende på grund af omfanget af arbejde og indkomst, vil der altid skulle foretages en konkret vurdering af, om den opnåede indtægt og arbejdets omfang er udtryk for, at pensionisten har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet eller ej.

Pensionsudbetalingen genoptages, når pensionisten anmoder om det, og omfanget af arbejde og indkomst ikke længere er til hinder for det, jf. § 4, stk. 6, i bekendtgørelsen. Det vil sige, når personen kan anses for at have trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Det er kommunen, der vurderer, om seniorpensionsudbetalingen kan genoptages og meddeler dette til Udbetaling Danmark. Der skal ikke søges om og tilkendes seniorpension på ny. Vurderer kommunen, at pensionistens arbejde og indkomst fortsat har et omfang, der ikke er foreneligt med at have trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, træffer kommunen afgørelse om hvilende pension.

5.3. Hvilken pension og fleksjob

Seniorpensionister har, i lighed med førtidspensionister, mulighed for at blive visiteret til og ansat i et fleksjob. Fleksløntilskud kan ikke udbetales samtidig med seniorpension. Hvis den pågældende overgår til fleksjob, forudsættes det derfor, at pensionen gøres hvilende.

Når kommunen tilkender seniorpension, forudsættes det således, at pensionen som udgangspunkt gøres hvilende, indtil ansættelsen i fleksjobbet ophører.

Når kommunen træffer afgørelse om hvilende pension, skal Udbetaling Danmark orienteres, således at pensionsudbetalingen kan ophøre.

6. Seniorpension til personer bosat i udlandet

6.1. Udbetaling Danmark

Lovens § 62

§ 62. Udbetaling Danmark udøver de beføjelser, som kommunerne har efter denne lov vedrørende pension, der skal ydes til personer med fast bopæl i udlandet efter denne lov, efter forordning (EF) nr. 883/04 om koordinering af de sociale sikringsordninger og efter regler i overenskomster med andre stater.

Stk. 2. Ved udøvelsen af de beføjelser, der er nævnt i stk. 1, finder §§ 18, 21, 26 d og 26 e ikke anvendelse på personer med bopæl i udlandet. Grundlaget for afgørelsen om førtidspension, jf. § 19, eller § 26 c skal bestå af redegørelser for de forhold og omstændigheder, som kan oplyses af de udenlandske pensionsmyndigheder.

Stk. 3. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om varetagelse af administration af pension for personer, der har bopæl i udlandet

Udbetaling Danmarks kompetence

Kommunernes kompetence i enkeltsager om pension efter forordning (EF) nr. 883/04 og konventioner/overenskomster, som Danmark har indgået med andre lande, varetages af Udbetaling Danmark, når det drejer sig om personer, der har fast bopæl i udlandet.

Kommunernes kompetence i sager om social pension varetages i øvrigt af Udbetaling Danmark, når det angår pension til personer med fast bopæl i udlandet. Når en pensionist eller pensionsansøger flytter til udlandet, skal den hidtidige bopælskommune sende pensionssagen til Udbetaling Danmark, se bekendtgørelsen om social pension kapitel 11.

6.2. Ansøgning og sagsbehandling

Bekendtgørelse om social pension

§ 52. For personer med fast bopæl i udlandet anses en pensionssag for påbegyndt den dato, hvor ansøgning om pension indgives til Udbetaling Danmark eller til rette myndighed i bopælslandet.

Stk. 2. Udbetaling Danmark skal angive den dato, hvor Udbetaling Danmark har modtaget ansøgning om førtidspension, seniorpension eller folkepension fra ansøgeren eller fra rette myndighed i bopælslandet, og meddele denne til ansøgeren.

Pensionssagen anses for påbegyndt den dato, hvor ansøgning om pension indgives til Udbetaling Danmark eller til rette myndighed i udlandet, jf. § 52, stk. 1, i bekendtgørelse om social pension.

Udbetaling Danmark skal give meddelelse til ansøgeren om, hvilken dato ansøgningen er modtaget i Udbetaling Danmark.

Påbegyndelse af en pensionssag for personer med fast bopæl i udlandet er reguleret af lovens § 62, stk. 2.

6-måneders fristen i lovens § 26 d, stk. 2, finder, ikke anvendelse for personer med bopæl i udlandet, jf. lovens § 62, stk. 2.

Når ansøgning er modtaget af rette myndighed, indhenter Udbetaling Danmark de dokumenter, der er nødvendige for at træffe en korrekt afgørelse. Vurderingsgrundlaget kan fx bestå af de dokumenter, der foreligger fra den udenlandske myndighed samt oplysninger fra ansøgeren.

Udbetaling Danmark skal udarbejde redegørelsen for personens arbejdsevne i samarbejde med personen, og personens opfattelse af forholdene skal fremgå af sagen.

6.3. Tilvejebringelse af vurderingsgrundlag

Bekendtgørelse om social pension § 54

§ 54. Grundlaget for afgørelse om førtidspension til personer med fast bopæl i udlandet skal udarbejdes efter reglerne i lovens § 19, stk. 1, nr. 3-5, ud fra de forhold og omstændigheder, der kan oplyses af de udenlandske pensionsmyndigheder og af ansøgeren. Grundlaget for afgørelse om seniorpension med fast bopæl i udlandet skal udarbejdes efter reglerne i lovens § 26 c, ud fra forhold og omstændigheder, der kan oplyses af de udenlandske myndigheder og af ansøgeren.

Stk. 2. I forbindelse med sagsbehandlingen kan Udbetaling Danmark benytte lægefaglig bistand som efter hidtil gældende praksis.

Grundlaget for afgørelse om seniorpension til personer med bopæl i udlandet skal udarbejdes efter reglerne i lovens § 26 c, stk. 1, ud fra de forhold og omstændigheder, der kan oplyses af den udenlandske pensionsmyndighed og af ansøgeren, se lovens § 62, stk. 2, og § 54, stk. 1, 2. punktum, i bekendtgørelse om social pension.

Udbetaling Danmark skal tage stilling til, hvilke oplysninger der skal indhentes fra den udenlandske pensionsmyndighed og ansøgeren til brug for beskrivelse og vurdering af arbejdsevnen i forhold til seneste job. Udbetaling Danmark retter således som udgangspunkt ikke direkte henvendelse til læger, revalideringsinstitutioner m.v. i bopælslandet, men anmoder pensionsmyndigheden i bopælslandet eller ansøgeren om at indhente yderligere oplysninger.

Det følger af de særlige forhold i sager om seniorpension til personer med fast bopæl i udlandet, at personens arbejdsevne i forhold til seneste job ikke kan beskrives og vurderes på samme måde som i danske kommuner. Udbetaling Danmark skal tilstræbe at udarbejde en så fyldestgørende redegørelse for ansøgerens arbejdsevne i forhold til seneste job som muligt. Ansøgeren har pligt til at medvirke ved oplysningen af sin sag, herunder bidrage til udarbejdelse af beskrivelsen af arbejdsfunktioner i seneste job m.v.

Udbetaling Danmark kan pålægge personen selv at fremskaffe oplysninger til brug for beskrivelsen og vurderingen af den pågældendes arbejdsevne. Udbetaling Danmark vurderer i hvert enkelt tilfælde, hvilke oplysninger, ansøgeren skal bidrage med eller fremskaffe. Bidrager personen ikke aktivt til sagens oplysning, kan det tillægges processuel skadevirkning.

6.4. Vurdering, partshøring og afgørelse

Udbetaling Danmark skal forelægge den samlede beskrivelse og vurdering af arbejdsevnen for ansøgeren. Er ansøgeren uenig i vurderingen af arbejdsevnen, skal dette fremgå af sagen.

Inden Udbetaling Danmark træffer afgørelse, skal ansøgeren have tilbud om i et møde, fx via skype eller telefonisk at udtale sig over for den eller de personer, der skal træffe afgørelsen, jf. lovens § 26 c, stk. 3. Det er frivilligt, om ansøgeren vil benytte tilbuddet om fremmøde. Vælger ansøgeren ikke at tage imod tilbuddet om et møde, kan ansøgeren redegøre for sine synspunkter ved anvendelse af andre kommunikationsformer, og disse synspunkter skal indgå i sagsbehandlingen. Personer afholder selv egne udgifter i forbindelse med, fx til transport og parkeringsafgifter.

Træffes der afgørelse om tilkendelse af seniorpension, skal der samtidig træffes afgørelse om ansøgningsdatoen.

6.5. Hvilende seniorpension for personer bosiddende i udlandet

Udbetaling Danmark træffer afgørelse om hvilende seniorpension for personer i udlandet, hvis pensionisten anmoder herom, eller hvis pensionisten har arbejde og indkomst, som er udtryk for, at pensionisten ikke har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, jf. § 26 e, stk. 2, og § 56 a, stk. 1, i loven.

Der er fastsat grænser i bekendtgørelsen for, hvornår en person i Danmark som udgangspunkt anses for ikke at have trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet. For personer, der bor og arbejder i udlandet, kan der være andre indtægtsmæssige forhold, der gør sig gældende, da lønnen kan være på et andet niveau i det pågældende land. Udbetaling Danmark skal derfor foretage en konkret vurdering af, om pensionisten må anses for ikke at have trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

7. Indberetning af afgørelser i sagen om seniorpension

I forbindelse med afgørelse om seniorpension skal kommunerne, Udbetaling Danmark og Ankestyrelsen via bi.star.dk indberette oplysninger til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Der henvises til bekendtgørelse om det fælles it-baserede datagrundlag og det statistiske datavarehus på beskæftigelsesområdet

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, den 3. juli 2020

PETER TRUELS NIELSEN

/ Mette Pedersen